

ne, pridite, tovariši in tovarišice iz krške, ga okraja, pogledat tukajšnje šole, kjer poučuje nadarjeno prekmursko mladino madžaronski učitelj, ki slovensko ne razume. Pritrdili mi bode, da gimnazijec, ki pride semkaj službovat samo iz narodnega navdušenja, bo stokrat več storil za narodovo in državno idejo nego učitelj, ki mu je največja svetinja na svetu krona sv. Štefana. In ti madžaronski učitelji so tako predrzni, da javno izpovedo, da ne bodo vzgajali naše slovenske mladine v jugoslovanskem duhu, bodo pač le mirno še dalje služili lepe jugoslovanske dinarje.

Ne poznate razmer v Prekmurju!

Vam v lepi Krški dolini je lahko sklepali resolucije; ali težje je tukaj službovati. Le pridite vi semkaj na eksponirano mesto, na madžarsko državno mejo, kjer slišite vsak dan, da bodo prišli blaženi stonovi Arpada; in to vam ne govori samo preprost kmet, temveč plebanuš (župnik), predsednik krajnega šolskega sveta in katohol kaplan. Slišali bode vsak dan od teh inteligentov, kako nemoteno zabavljajo čez Jugoslavijo in čez kranjsko učitelstvo. In v šoli bode učili Vi v književni slovenščini, a katohol verouk v prekmurščini z madžarskim pravopisom. In če ga bode lepo opozorili, da ima po nalogu civilnega komisarja poučevati v književni slovenščini, vam prav mirno odvrne, da je zanj merodajen samo škof iz Sembatelja. Torej iz blaženega Magjar orsag.

Le pridite semkaj vsaj za eno leto, gospod nadzornik vas bo sprejel z obema rokama. Ne odrekam vam narodne zavednosti, ali vendar se bode desetkrat premislili priti semkaj. Pri vas živite mirno; le tu pa tam ob volitvah se spoprimate, a drugače je pri nas. Ljudstvo nahujskano od plebanušev in odpuščenih, oziroma nastavljenih školnikov, katerim prvim naša vlada v zahvalo za njihovo razdiralno in hujskajoče delo daje lepo penzijo, mesto da jih požene v blaženo deželno svetega Ištvana ne mara nas ter javno zahteva samo stare madžarske šolnike. Le čitajte Klekhnove »Prekmurske Novine«, prijeli se bode za glavo in se vpraševali, ali je to možno?

Dobro veste, da je zaveden učitelj najboljši branilci proti potujčevanju: on je sejalec narodnostne in državne ideje. Tu sem pridite vsi vi, ki vam je na srcu dobrobit države in naroda.

Nadzornik je primoran nastavliti madžaronske Prekmurce, da niso otroci brez pouka, ali pa v pomanjkanju kvalificiranih, nekvalificirane moči, samo zato, da se zaseje seme narodnostne zavednosti. Tu v Prekmurju je prva in najsvetejša naloga šole ucepiti ljudstvu in mladini prepričanje, da so Slovenci, sinovi velike Majke Slave in ne sužnji Arpadov. Tu ne gre toliko za to, da naučimo deco bog zna koliko, temveč, da jih vzgojimo za značajne in zavedne državljane Jugoslovence. Tu sem spada zaveden in vnet Slovenec, učitelj, pa naj bo izprašan ali ne, samo da zna sejati seme narodovega ujedinjenja.

Oglasila sem se radi tega, ker vidim, da službujejo v Prekmurju nekateri nekvalificirani, a navdušeni oraci in sejalci Slovencev. Toliko v njihovo obrambo. Za druge okraje seveda ne veljajo moji razlogi.

Sicer pa, tovariši, bode pomirjeni in nrebrerivo počilo VI. seje ožjega sosveta UJU, poverjeništvu Ljubljana z dne 17. februarja 1921, točka 3. b). M. K. F.

Naredba poverjeništvu za uk in bogočastje.

z dne 13. aprila 1921., s katero se izpreminjajo nekateri členi dokončnega šolskega in učnega reda ter se v ljudsko šolo uvajata dva nova predmeta.

Ker sta se »šolska matica« in »katalog« na ljudskih šolah združila v eno tiskovino, »matični list«, in ker se bo izza šolskega leta 1921/1922. začela izdajati knjižica »izkaz o šolskem napredku« namesto dosedanjih »naznanil«, se ukinja v dokončnem šolskem in učnem redu z dne 29. septembra 1905., št. 49 ministr. naredbenika, nastopni členi: 21. do vštetelega 23., 35., 40. do vštetelega 43., 87. do vštetelega 90. in 94.; člen 136. pa se glede razrednih katalogov spravlja v sklad s to naredbo.

Prav tako se ukinja izvršne naredbe bivšega kranjskega in štajerskega deželnega šolskega sveta, kolikor se nanašajo na zgoraj ukinjene paragrafe dokončnega šolskega in učnega reda.

Ukinjeni členi navedenega šolskega in učnega reda se nadomeščajo s temle besedilom:

A. Šolsko popisovanje in evidenca otrok, ki so zavezani hoditi v šolo.

§ 1.

Za lastni šolski okoliš izvrši šolsko popisovanje šolski voditelj od hiše do hiše, in sicer naj-

kasneje 14 dni pred začetkom novega šolskega leta Zapiske, ki jih je nabral pri šolskem popisovanju, mora priterjati s krstno knjigo ali z drugimi, uradno zanesljivimi statističnimi izkazi. V dvomljivih primerih naj se obrne za posredovanje na pristojno okrajno (mestno) šolsko oblastvo.

Za šolsko popisovanje se določi iz zaklada krajnega šolskega sveta posebna nagrada, ki se ravna po povprečnem številu novincev ter znaša za vsakega otroka po dva dinarja.

§ 2.

Vsak otrok, ki je zavezan hoditi v šolo, dobi svoj »matični list«. Ti listi se shranjujejo, valfabetno urejeni po šolskih letnikih, pri šolskem vodstvu. Ureditve »matičnih listov« po letnikih in zaporednih številkah izkazuje »kazalo matičnih listov«, ki obseza tudi vsakoletno izdelani »pregled otrok, ki so zavezani hoditi v šolo«. Za izvršitev razrednikove dolžnosti pod B 8. te narredbe se »matični listi« za vsak primer posebe izročajo razrednikom, ki jih rabijo.

»Matični list« se tudi vpíše in uvrsti, če otrok iz kakršnegakoli vzroka dotično leto še ni vstopil v šolo.

§ 3.

»Matični list« obseza na prvi strani podatke o otrokovem rojstvu, je li zakonski ali nezakonski, o njegovi narodnosti, njegovem veroizpovedanju, cepiljenju koz, njegovem bivališču in njegovi pristojnosti: o imenu, stanu in bivališču staršev (namestnikov), zakonitega varuha, naslov zakonitega varuškega oblastva; izkaz o otrokovem preseljevanju med zakonito šolsko dobo. Druga stran služi razredovanju in summareru izkazu šolskih zamud. Tretja stran obseza otrokovo karakteristiko.

§ 4.

Prvo stran »matičnega lista« izpolni šolski voditelj takoj, ko je ugotovil vse potrebne podatke. Druga stran se spisuje, kakor je to določeno v B 8. te narredbe.

Tretja stran obseza zapiske, ki se vpisujejo za vsak primer posebe z navedbo datuma in dejanja; končni vpis se izvrši po zbornem posvetovanju ob otrokovem izstopu iz šole. To stran podpiše šolski voditelj, zadnji otrokov razrednik in veroučitelj; kjer ima šola šolskega zdravnik, jo podpiše tudi ta.

§ 5.

Ako prestopi otrok na drugo osnovno šolo, se pošlje ta prepis »matičnega lista«, ki se na novi šoli obravnava kakor izvornik toliko časa, dokler je otrok na dotični šoli. Ob njegovi zopetni preselitvi se pošlje dalje le ta prepis izvornika.

§ 6.

Vsi izvorni »matični listi« ostanejo shranjeni v arhivu šole, kjer je bil otrok popisn za takega, da je zavezan hoditi v šolo, prepisi pa v arhivu šole, na kateri je otrok zadostil šolski dolžnosti. Voditelj te šole obvesti o tem vodstvo one šole, ki hrani izvorni »matični list«, kamor dotični voditelj zabeleži dejstvo, na kateri šoli, kateri dan in katero leto je otrok zadostil šolski dolžnosti.

Prehodno določilo: Ko se na šoli uvedejo »matični listi«, jih spíše vsak razrednik za svoj razred. Dosedanja »šolska matica« in dosedanje »katalogi« se shranijo v šolskem arhivu.

§ 7.

Šolski voditelj predloži vsako leto ob začetku šolskega leta okrajnemu šolskemu svetu pregleden izkaz o številu in veroizpovedanju otrok, ki so razdeljeni na posamezne razrede, oddelke ali skupine. Na mešanih ljudskih šolah se mora to število izkazati tudi glede spola šolskih otrok.

B. Razredovanje in obveščanje staršev (namestnikov) o otrokovem šolskem napredku.

§ 8.

Razredovanje se vrši po nastopnih predpisanih redih:

a) za vedenje:

1. popolnoma pravilno,
2. pravilno,
3. manj pravilno,
4. nepravilno;

b) za pridnost:

1. prav dobra,
2. dobra,
3. zadostna,
4. nezadostna;

c) za napredek:

1. prav dobro,
2. dobro,
3. zadostno,
4. nezadostno;

č) za zunanjo obliko pisмениh izdelkov:

1. prav lična,
2. lična,
3. manj lična,
4. površna.

Ta rodovna lestvica je občeveljavna; posamezni redi se vpisujejo v polletnih izkazih s številkami, v odpustnicah in izprijehvalih za prestop v srednje (meščanske) šole pa z besedami. Enako se vpisujejo redi na drugi strani »matičnega lista«.

§ 9.

Vsi učni predmeti, predpisani za dotično učno stopnjo, se razredujejo polletno. Red za vedenje in pridnost določa učiteljsko zborni; za-

nanja oblika pisмениh izdelkov se razreduje šele izza tretjega šolskega leta.

Rede vpisuje razrednik na drugo stran »matičnega lista«, in sicer v rubriko, ki je namenjena dotični šolski dobi učenčevi, ter jih od tod prepisuje v »izkaze o šolskem napredku«; obojni vpisi se morajo popolnoma ujemati. Če otrok, ki je zavezan hoditi v šolo, še ni vstopil v šolo, se zaznamuje kot »nerazredovan zaradi...«, dokler ni začel hoditi v šolo. Polletno in vseletno se vpisujejo v »matični list« in v »izkaz« tudi opravičene in neopravičene šolske zamude otrokove.

Ako se poučuje na ljudski šoli neobvezen predmet, je treba prej starše vprašati, ali naj se njih otrok udeležuje tega pouka.

§ 10.

»Izkaz o šolskem napredku« se dele otrokom koncem 5. in 10. šolskega meseca; v vsakem primeru se takoj po vpogledu in podpisu staršev (namestnikov) vrnejo šoli. Tu se shranjujejo, dokler otrok ne dovrši osnovne šole, ko postane »izkaz« njegova last.

Če se »izkaz« izgubi, se mora oskrbeti duplikat, ki pa se izdaje le kolkovan s kolkom 2 dinarjev in proti vplačilu 5 dinarjev; to velja vobče za duplikat kateregakoli izprijehvala osnovne šole.

Ob otrokovi preselitvi na drugo osnovno šolo pošlje šolsko vodstvo obnem s prepisom »matičnega lista« tej šoli tudi »izkaz o šolskem napredku« (v izvorniku). Če se otrok prese. l. pozneje nego mesec dni pred razredovanjem, ga razredi se razrednik šole, iz katere se je preselil.

§ 11.

»Izkaz o šolskem napredku«, ki ga običajno spisuje razrednik (razrednica), prevzema novmece, obseza:

- a) na notranji strani ovitka izpisek iz šolskega zakona;
- b) na prvi strani prepis osebnih otrokovih podatkov po »matičnem listu«;
- c) druga in tretja stran sta namenjeni izpremenbam otrokovega bivališča;
- č) na ostalih 8 straneh pa se izkazuje šolski napredek po posameznih šolskih letih in številu zamud.

Ob koncu šolskega leta se mora v »izkazu« označiti izjava, je li otrok sposoben za prestop v višji razred, oziroma v višji oddelek ali višjo skupino, ali ne.

§ 12.

Vpisovanje redov se začne v šolskem letu, ko je začel otrok hoditi v šolo; zaznamujejo pa se vsi listi po letih, v katerih mora hoditi v šolo (n. pr. I. leto: »Nerazredovan zaradi prelabega telesnega [duševnega] razvika«).

§ 13.

Zamude se seštevajo in vpisujejo polletno; ob koncu vsakega šolskega leta pa se prenese v »izkaz« tudi skupno število zamud, ločeno v opravičene in neopravičene.

§ 14.

Če je otrok morda opručen šolskega pouka sploh ali obveznega učnega predmeta v zmislu § 27. dokončnega šolskega učnega reda, se to označuje v »matičnem listu« in v »izkazu o šolskem napredku«.

§ 15.

Šolski voditelj je odgovoren za to, da so vsi »izkazi« vselej v skladu z »matičnim listom«.

§ 16.

Odpustnica, odhodnica in šolsko izprijehvalo, izdano za prestop v srednje (meščanske) šole, ostanejo še nadalje neizpremenjene v veljavi. V obeh prvih primerih se otroku, ki je izstopil, izroči tudi »izkaz o šolskem napredku«, a v tretjem primeru ima pravico do njega šole po dovršen osnovnošolski obveznosti. V tem primeru se morajo posamezne strani »izkaza« izpopolniti v zmislu § 11. te narredbe.

§ 17.

Med obvezne učne predmete ljudske šole se uvajata dva nova predmeta, ki naj se sprejemata v obrazec o »matičnem listu« in »izkazu o šolskem napredku«, namreč srbohrvaščina in deška ročna dela.

Iz naše organizacije.

Skupne zadeve.

Vabilo na I. redni občni zbor »Učiteljskega zdraviliškega doma v Rogoški Slatini, registrovane zadruge z omejeno zavezo«, ki bo dne 29. maja 1921 ob 9. uri dopoldne v poslopju okoliške šole v Celju.

Dnevni red:

1. Poročilo prvega načelstva o zadruženem poslovanju.
2. Poročilo načelstva o računskem zaključku za leto 1920.
3. Predlog načelstva o uporabi čist. dobička.
4. Predlog načelstva o potrditvi nakupa oz. pridobitve zadržnega poslopja.
5. Predlog o podelitvi odveze načelstva glede poslovanja.
6. Volitve petih članov načelstva in petih članov nadzorstva na dobo dveh let.
7. Predlog o določitvi zneska, do katerega sme zadruha najeti poslopje.
8. Slučajnosti.

Ako bi prvi sklicani občni zbor ne bil sklepen, čen, se vrši eno uro pozneje na istem prostoru in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki je po § 24. zadružnih pravil sklepen ob vsakem številu zastopnih zadružnikov.

Na Dolu, dne 10. maja 1921.

Načelstvo.

Društvene vesti.

+ Učiteljsko društvo za Kozjanski okraj zboruje dne 19. maja na Prevorju. Začetek ob 10. uri.

Vspored:

1. Zapisnik.
2. Dopisi in društvene zadeve.
3. »Se nekaj migljava v prilog priučenju srbohrvaščine.« (Tov. Šetine.)
4. »Prizadnji koncentrični učni načrt za višjo stopnjo podrazrednic.« (Tov. Volavšek.)
5. Slučajnosti.

Radi obeda se je prijavilo naravnost pri g. Martinu Vrečku v Žegru pri Prevorju, pošta Pilshtan).

Na obilno udeležbo vabj odbor.

+ Kamniško učiteljsko društvo zboruje v četrtek dne 19. maja 1921 ob 10. uri dopoldne v šolskem poslopju v Kamniku.

Dnevni red:

1. Zapisnik zadnjega zborovanja.
2. Blagajnikovoro poročilo.
3. Referat tovariša Ivana Stenovca: Naredba ministrstva prosvete kraljevine SHS, ON Br. 374, 10. I. 1920 Beograd in m.
4. Slučajnosti.

Pozivljamo članstvo, da se zborovanja polnoštevilno udeležijo!

+ Odbor »Društva učiteljev in šolskih prijateljev za okraj ljubljanske okolice« ima sejo binkoštni torek 17. V. 1921 popoldne ob 3. uri v sobi »Hranilnice« v Učiteljski tiskarni v Ljubljani. Razgovor bo o društvenih zadevah sploh. —

Ker je ta dan dopoldne seja širšega odbora UJU, in se te seje organizirano članstvo lahko udeležijo, (glej Učit. Tovarisa št. 18.), tedaj vabim k naši odborovi seji odbornike, pa tudi druge člane našega društva, ki bodo ta dan v Ljubljani. J. Zirovnik, t. č. predsednik.

+ Gornjegrajsko učiteljsko društvo napravi svoj majniški zlet v Šmartno ob Dreti dne 18. t. m. Glavna točka je hospitacija pri pouku risanja po naravi. Pričetek točno ob 10. uri. Udeleženci imajo ta dan pouka prost. Predsednik.

+ Belokranjsko učiteljsko društvo je zborovalo v Semiču 16. aprila t. l. K poročilo o tem zborovanju, ki je bilo priobčeno v št. 18. »Učit. Tovarisa«, smo prejeli še sledeče pojasnilo: 4. Brezobrestno posojilo »Učit. konviktu«.

Predsednik K. Barle je v vnešenih besedah opisal potrebo tega zavoda in apeliral na vse navzoče, da podpiše vsak po svojih močeh brezobrestno posojilo. Vsi navzoči so se strinjali s tem predlogom.

V priznanje velikih zalug, ki si jih je stekel na šolskem polju naš ljubljence Gangl in kot cestitko k njegovemu odlikovanju predlaga poročevalc sledeče:

1. Bel. uč. društvo daruj »Učit. konviktu« 2 kamna po 200 K, ki naj nosita ime »Ganglova kamna«.
2. Vse v »Bel. uč. društvu« včlanjene tovarišice in tovariši pa darujte po 20 K za nakup 6 kamnov po 200 K, ki naj nosijo isto ime.

Oba predloga sta bila navdušeno sprejeta. Želeli bi bilo, da store slično tudi druga učiteljska društva, ker se posameznika le malo obremenijo, naši započeti stavbi pa polagamo s tem kamen na kamen in uredimo pregovor:

Zrno do zrna pogača,
kamen na kamen palača!

Pasnemajte!

V Metliki, dne 3. maja 1921.

Menard Vilko, t. č. blagajnik bel. uč. dr.

+ Učiteljsko društvo za Laški okraj zboruje v nedeljo dne 22. maja t. l. ob 9. uri v šoli na Laškem s sledečim dnevnim redom: 1. Zapisnik. 2. O šolstvu v Turkestanu in še kaj. Poročevalc: tov. E. Adamič. 3. Slučajnosti.

Tovariši pevovodja prosj vse pevce in pevke, naj se zbere ob 8. uri k pevski vaji.

Kot dobrodošli gostje se udeležijo zborovanja član Celjskega učit. društva, ki priredi tega dne svoj majniški zlet na Laško.

Zaradi obeda je potrebno, da se zgleda vsakdo vsaj do 20. t. m. pri tov. Ivanu Četina, nadučitelju v Laškem, ki bo ukrenil v tem oziru vse.

Ker prihaja vlak od severa precej zgodaj, je treba, da pohite tudi vsj udeležniki z juga s prvim vlakom jutraj na Laško.

Tovarišice, tovariši, pridite vsi, da se spoznamo s člani bratskega društva, sklenemo tovariško vzajemnost in si podamo roke v prijateljski pozdrav! Zborovanje naj velja tudi za naše društvo kot majniški zlet, posvečeno bolj razvedrilu nego resnemu delu. Da pridete vsi, to pričakujemo z veseljem!

+ Občni zbor okrajnega učiteljskega društva za litjski okraj se je vršil ob jako povoljni udeležbi dne 30. aprila 1921 v Litiji. To zborovanje so počastili s svojo navzočnostjo tudi ti le gospodje: poverjenik za uk in bogočastje dvorni svetnik g. dr. Skaberne, vladni svetnik in predsednik okrajnega šolskega sveta g. Podboj, sodni predstojnik delnosodni svetnik g. Zigon, ravnatelj Jakob Dimnik in učitelj-skladatelj, tovariš Emil Adamič. Med udeležniki smo opazili tudi več te-

varšev in tovarišic, ki so v najbolj kritičnem času neumorno delovali v našem Korotanu in so po prebitem ledu prišli na začasen oddih v naš okraj.

Dopolodne ob 10. uri se je vršilo zborovanje učiteljc. H kratu je bila tudi seja stalnega odbora. Ob 13. uri pa je otvoril občni zbor okrajni šol. nadzornik tov. Iv. Bezeljak ter nam predstavil s primernim pozdravnim govorom vladne zastopnike, nakar je g. poverjenik, živalno akklamiran, pričel s svojim stvarno izbranim in utemeljenim govorom o ljudskem in obrtnem šolstvu ter njegovi delovanju predvsem v šoli, in po danih okoliščinah in sposobnostih tudi izven nje, v proseki nadaljnega izobraževanja. Nato sta nastopila še dva referenta in sicer gđc. tov. Jerica Zemljanova, ki je s poljudnimi izvajajči temeljito obdelala gospodinjstvo stroko, ter nudila našim morda še ne toliko izurjenim tovarišicam mnogo praktičnih nasvetov in navodil. Tej je sledil tovariš Tone Lazar, ki nas je navduševal za naše podjamljene brate, ter nas rotil, da naj ne miruje naše srce in celo mrtvo truplo ne, dokler Gospa Sveta, Trst, Gorica, Soča, Zader in Reka ne bodo zopet naša! — Nato se je vršila volitev novega odbora, ki je naslednji: predsednik, nadučitelj Janjo Levstik, podpredsednik, nadučitelj Bernard Andoljšek, tajnik, tov. Matija Pelko, namestnik tovariš Joško Macarol, blagajničarka tovarišica Ivanka Dolinarjeva, namestnik tovariš nadučitelj Vinko Okorn; ostali namestnikom so izvoljeni: tov. nadučitelj Josip Zajec, Fran Kozjak in Fran Samec. Preglednikom računov se določita tov. Marica Ažmanova in Fran Rigar. — Ob tej priliki smo bili namenjeni ogledati št. predilnico in cinkarno v Litiji, toda vsled preoblice gradiva, smo žal, to namero morali za enkrat opustiti. Po zborovanju nam je bilo le malo časa odmerjena za zabavo in prost razgovor. Upam, da se to dopolni v svrhu bližjega spoznavanja pri prihodnjem zborovanju, ki se vrši v Ljubljani, dne 4. junija 1921. Dnevni red z določenim vzporedom bo pravočasno objavljen.

Končno naj bo naknadno omenjeno, da je naše društvo slavilo svojo 30 letnico v Ljubljani dne 16. oktobra 1920. Tozadevno poročilo je bilo vsled nełube pomote takrat izostalo. Dne 21. okt. 1890 so bila potrjena naša društvena pravila. Nato se je dne 19. novembra 1890 vršil prvi redni občni zbor, pri katerem je bil izvoljen za predsednika pokojni tov. Jernej Ravnikar. Za tem so društvo vodili še danes delujoči tovariši, in sicer najdalje izmed vseh tov. nadučitelj Josip Zalec. V najtežji dobi zadnjih 9 let nas je pa vzorno zastopal naš sedanji okr. šol. nadzornik tov. I. Bezeljak. Potom pričujočih vrstic se od njega društvo hvaležno poslužva in se mu on enom najlepše zahvaljuje za njegovo vztrajno in požrtvovalno delo!

Tajnik.

Vestnik meščanskih šol.

Mariborski odsek društva meščanskošolskih učiteljev je zboroval dne 7. maja t. l. ob 14. uri v dekliški meščanski šoli v Ptujju. Navzočih je bilo 30 tovarišev oziroma tovarišic.

Važne točke dnevnega reda so bile: disciplinarni red za mešč. šole, vzprejemni izpit, oziroma preizkusna doba na mešč. šolah in z ozirom na tovariša Humoka referat pri mariborski okrajni učiteljski konferenci: »Kaj zahteva meščanska šola od ljudske šole glede učencev, ki prestopajo v meščansko šolo.« razgovor o tej zadevi. — Tov. Poljanec in gđc. tov. Levstik je bila poverjena naloga prireditelj razne prej veljavne disciplinarne rede mešč. šol sedanjim razmeram. Ta osnutek bo nato proučil društveni odbor ter ga izročil viš. šol. svetu v odobrenje. Glede učencev za vzprejem v mešč. šolo so bili vsi člani edini v tem, da se uvede na mešč. šole preizkusna doba, ki traja do Božiča. Vzprejemni izpit je prepovršno in preiluzorično sredstvo za določitev učenceve sposobnosti. Do Božiča pa ima vsak učitelj prilike dovolj spoznati učenca. Takrat naj bo prilika dana uč. lok. konferenci, da izključi vse one učence, ki ne kažejo dovoljne sposobnosti in marljivosti. Nihakor pa ne sme biti vezana izključitev učenca na določeno število negativnih redov, kot je to običaj na srednjih šolah, temveč učit. zbor imej tukaj neomejeno kompetentnost. Za naš sklad se je nabralo 130 K.

Iz Jugoslavije.

Načrt novega šolskega zakona. Včerajšnjemu »Jutru« poročajo iz Beograda: Ministrstvo prosvete je sklicalo komisijo, da sestavi načrt novega šolskega zakona za vso državo. Komisija je začela v ponedeljek z delom. Člani komisije so: dr. Rajičić, Milj. Stanković, Jović, Milan Popović, vsi iz Beograda; Dapčević iz Cetinja, Vukčević iz Podgorice, Simionović iz Skoplja, E. Gangl iz Ljubljane, Tunkel iz Zagreba, Mandić iz Sarajeva, Punjera iz Splita, Petrović iz Novoga Sada. Predsednik komisije je Ljubomir Protić iz Beograda, referent pa M. Stanković. — Osnovno načelo načrta novega šolskega zakona je dotični člen ustave in sentžermenske pogodbe, ki naša na narodne manjšine. Sprejeta je osemletna šolska obveznost za vso državo. Posebno poglavje zakona obsega določbe glede meščanskih šol, ki se ustanove po vsej državi. Za ustanovitev novih šol zadošča število 30 otrok. Vse šolstvo je državno: povsod, tudi v manjšin-

skih šolah se mora vršiti pouk v državnem jeziku. Vse dosedanje zasebne ljudske in meščanske šole naj prevzame država. Šolsko upravo prve inštanice predstavlja šolski odbor, ki pa nima ničesar opraviti z osebnimi zadevami učiteljstva. Po tem načrtu so torej šolski sveti ukinjeni. Delo komisije sloni v glavnem na načrtu, ki ga je izdelalo v Udruženju jugoslovanskih učiteljev organizirano slovensko učiteljstvo.

Imenovanja. Na seji višjega šolskega sveta dne 6. in 7. t. m. so bili stalnim imenovani: Za nadučitelja na deški ljudski šoli v Kranju Vilibald Rus; za nadučiteljico na dekliški ljudski šoli v Kranju Janja Miklavčičeva; za učitelja na deški ljudski šoli v Kranju Vladimir Rožina; za učiteljico na dekliški ljudski šoli v Kranju Železnik-Jeranova; za nadučitelja na ljudski šoli v Mozlju Lokar; za nadučitelja na ljudski šoli v Zgornji Šiški Korbar; pri Sv. Petru pri Ljubljani Pfeifer Ana, v Gotevičji Pozninkova I., v Moravčah Tomčeva v Ribnici Sedej Ana, Oberman Josipina in Sedej Josipina, za nadučitelja na slovenski ljudski šoli v Kočevju Betreani Božidar, za učitelje na slovenski ljudski šoli v Kočevju Jaklič Joško, Šušteršič Ernest, Strel Jadviga, Betreani-Virkova. — Na bivšem Štajerskem: Sikoček Terezija, Tavčar Marija in Novak Vincencija za učiteljice v Brežicah; Rudolf Žnidaršič za nadučitelja in Fabijan Antonija za učiteljico na ljudski šoli v Dobrni; Maurič Peter za nadučitelja v Novi Štifti; okrajni šolski nadzornik Henrik Šel za nadučitelja na deški ljudski šoli v Konjicah; Pust Kristina za učiteljico na dekliški ljudski šoli v Trbovljah-Vodah; Schmidlehner Ana za učiteljico pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah; Hrovatič Andrej za nadučitelja na Cvenu; Meščiček Ana in Rakuša Olga za učiteljice v Lajtersbergu-Krčevini, Modic Marija se prideli ljudski šoli v Sevnici; Mohar Lendovšek Milica za učiteljico pri Sv. Marjeti na Dravskem polju; Lorber Alojzija za učiteljico pri Sv. Petru blizu Maribora, Grile Franja in Auguštinčič Pavla za učiteljici na dekliški ljudski šoli v Počrežju pri Mariboru; Angela Šalda za učiteljico pri Sv. Lovrencu v Slovenskih goricah; Mlakar Nežica za učiteljico pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju; Čokl Ignacij za nadučitelja in Čokl Franjica za učiteljico pri Sv. Marjeti niže Ptuja; Rohar Ana za učiteljico v Črešnjevcu; Urbančič - Lebar Alojzija in Puc Franja za učiteljici na dekliški ljudski šoli v Slovenski Bistrici; Skala Anton za učitelja-veditelja v Topolšči pri Šoštanju; Sorčan Ana in Julija Čandar-Pintar za učiteljici na dekliški šoli v Hrastniku; Petriček Elizabeta za učiteljico v Zalcu; Hauptman Ulrik za nadučitelja v Ribnici na Pohorju. — Za stalne učiteljice ženskih ročnih del so imenovane: Ivanka Ašič v Hočah (Razvanju in Reki); Godnič Marija v Zrečah (Skomarju); Unger Ema pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju (Ptujski gori); Zrimšek-Jurič Matilda v Nemercu; Šviligoj Roza v Lembergu (Sladki gori pri Koprivnici); za meščansko šolo v Ljutomeru gđca. Karbova.

Razširjenje ljudskih šol. Višji šolski svet je dovolil razširitev sledečih ljudskih šol: trirazrednico v Št. Rupertu v petrazrednico, trirazrednico v Begunjah nad Cerknico v štirirazrednico, trirazrednico v Horjulu v štirirazrednico, enorazrednico pri Sv. Trojici nad Cerknico v štirirazrednico, štirirazrednico v Šmartnem pod Šmarno goro v štirirazrednico, štirirazrednico v Zalogu v štirirazrednico, petrazrednico deške šole v Kamniku v šestrazrednico, štirirazrednico v Cerknici v šestrazrednico, petrazrednico pri Veliki Nedelji v šestrazrednico, petrazrednico z vzporednicama v Slovenjgradu v šestrazrednico z eno vzporednico. — Šolski okoliš deške in dekliške ljudske šole v Ljutomeru se primereno preuredi. — Deška in dekliška štirirazrednica v Brežicah se preuredi v mešano osemrazrednico. — Dalje se razširijo šole v logaškem okraju: v Doljem Logatcu v šest-, v Gornjem Logatcu v pet-, v Planini v pet-, na Ucu v tri-, na Rakeku v štiri-, v Stoderšici v tri- in v Rovtah v trirazrednico. V Žiberšah se izpremeni ekskurendna šola v enorazrednico.

Sistemiziranje stalnih učnih mest za učiteljice ženskih ročnih del se je izvršilo za ljudsko šolo v Mostah pri Ljubljani, za ljudsko šolo v Studencilih pri Mariboru (Karolina Rožkar), za dekliško

ljudsko in meščansko šolo s sedežem na ljudski šoli v Ribnici, kjer se začasno imenuje Frančiška Fric iz Ribnice, za ljudsko šolo v Ižakovcih (imenovana je Gaberčeva), za ljudsko šolo v Poljčanah in Studencilih, v Št. Vidu pri Brdu in še ikratki izpremeni učni okoliš za učiteljico ženskih ročnih del na Homcu — dodeli se Potratova, Sistemizirati se dalje dve stalni katehetski mesti v Mariboru, in se napravi potreben sklep, da sprejme država plačevanje službenih prejemkov učiteljskega osebja na licejski petrazredni ljudski šoli v Ljubljani.

V stalno upokojitev je sklenil višji šolski svet predložiti ministrstvu prosvete sledeče učne moči: Antona Kadunca, učitelja-veditelja v Tribučah; Andreja Vrečkota, nadučitelja v Št. Lištu pri Ženeku; Martina Laha, nadučitelja v Laporju. Vsem trem se za dolgotrajno in uspešno službovanje obenem izreče priznanje in pohvala višjega šolskega sveta. Upokoje se nadalje: Vilibald Brodar-Pevčeva, učiteljica na Selih, Berta Kurjari, učiteljica v Rožeku. Začasno za eno leto se predlagata v upokojitev Albertna Vajdič, učiteljica v Hrušici in Marija Jazditič-Selič, učiteljica v Slovenskem Lovrencu pod Proživom. — Reaktivira se upokojena učiteljica Emilija Ažmanova, sedaj začasno v Mokronogu.

Pri usposoblostnem izpitu v aprilskem terminu 1921 na državnem učiteljskem v Ljubljani so bili usposobljeni sledeči: A) Za meščanske šole s slovenskim učnim jezikom: Kovač Mirko, suplent na meščanski šoli v Celju za II. skupino Poljšak Alojzija, suplent na mešč. šoli v Celju za III. skupino Kern Marija, suplentinja na mešč. šoli v Celju za II. skupino, Lorber Olga, suplentinja na meščanski šoli v Celju za III. skupino, Kunc Ivan, suplent na mešč. šoli v Ljubljani za II. skupino, Lenarčič Janko, suplent na mešč. šoli v Ljubljani za II. skupino z odliko, Medič Pavel, suplent na mešč. šoli v Ljubljani za III. skupino z odliko, Novak Marija, suplentinja na mešč. šoli v Ljubljani za III. skupino, Potočnik Helena, suplentinja na mešč. šoli v Ljubljani za I. skupino, Štamcar Antonija, suplentinja na mešč. šoli v Ljubljani za III. skupino, Vidic Marija, suplentinja na mešč. šoli v Ljubljani za I. skupino, Verbič Ivan, suplent na mešč. šoli v Ljutomeru za II. skupino, Kamnar Marija (s. Ludovika), suplentinja na mešč. šoli v Škofji Loki za II. skupino, Pirc Ana (s. Ksaverija), suplentinja na mešč. šoli v Škofji Loki za III. skupino z odliko, Krakar Angela, stalna učiteljica v Šiški za II. skupino. — B. Za občne ljudske šole: a) s slovenskim učnim jezikom: Horvat Rudolf, prov. učitelj v Škofji Loki, Kresal Alojzij, prov. učitelj v Moravčah, Kobenter Anton, prov. učitelj v Št. Andražju v Leskovcu, Križaj Ivan, prov. učitelj v Sv. Lovrencu v Slov. Goricah, Pirnat Viktor, prov. učitelj v Novem mestu, Rozman Ljudevit, suplent pri Sv. Lovrencu na Pohorju, Skubic Jakob, prov. učitelj v Črmošnjicah, Šuštaršič Josip, prov. učitelj v Črmošnjicah, Stovišek Svatopluk, provizorični učitelj v Cerkljah, Wittne Ivan, nadučitelj pri Stari cerkvi na Kočevskem, Ahčin Natalija, prov. učiteljica v Begunjah nad Cerknico, Benedičič Slava, prov. učiteljica v Šmarjeti, Dular Marija, prov. učiteljica v Dobrnici, Falle Julija, učiteljica na Jesenicah, Duh Ema, učiteljica na Tolstem vrhu Flaish Andrejana, prov. učiteljica v Pirničah, Gruden Stefanija, učiteljica na pomožni šoli v Ljubljani, Kramaršič Erna, prov. učiteljica na Jesenicah, Lobe-Bernik Avgusta, učiteljica na Robu, Magerl-Zink Marija, učiteljica na Jesenicah, Malenšek Marija, prov. učiteljica na Raki, Markizeti Marija, prov. učiteljica pri Sv. Križu nad Jesenicami, Menard Ana, prov. učiteljica v Begunjah nad Cerknico, Morič Roza, prov. učiteljica v Jesenicah, Petrič Vera, prov. učiteljica v Ljubljani, Podboj Berta, prov. učiteljica v Ribnici, Rak-Plevelj, prov. učiteljica v Mengšu, Rössmann Alma, prov. učiteljica v Črmošnjicah, Rupnik Ivana, prov. učiteljica v Ljubljani z odliko, Schitnik Marija, prov. učiteljica na Jesenicah, Selan Marija, prov. učiteljica v Begunjah nad Cerknico, Traun Albina, prov. učiteljica v Zagorju ob Savi, Vyzourek Zožija, prov. učiteljica v Dobrepoljeh, Zdošek Marija, prov. učiteljica v Šmartnem pri Celju, Žumer Josipina, bivša prov. učiteljica, stanujoča v Ljubljani; b) s slovenskim in nemškim učnim jezikom: Gole Josip, prov. učitelj v Šmartnem pod Šmarno goro, Bahovec Antonija, prov. učiteljica v Ljubljani, Kren Elizabeta, prov. učiteljica v Kovorju, Kuglič Marija, prov. učiteljica v Kapelah, Perko Pavlina, prov. učiteljica v Ljubljani, Rašsteiger Rudolfina, prov. učiteljica v Ljub-

ljani, Sekula Martina, prov. učiteljica v Mostah pri Ljubljani, Simončič Rudolfina, prov. učiteljica v Zagorju ob Savi, Turk Terezija, prov. učiteljica v Nemški Loki, Kunc Terezija (s. Arhangela), prov. učiteljica v zavodu za slepe v Ljubljani, Počivavšek Marija (s. Hildegarda), prov. učiteljica v Škofji Loki; c) med ustnim izpitom odstopilo 7; d) k izpitu nista prišla 2.

Priznanje in pohvalo je izrekel višji šolski svet za marljivo in uspešno delovanje v domači obrti Bele Krajine nadučiteljema Francetu Lovšinu na Vinici ter Božo Račiču v Adlešičih in učiteljici Poldki Baudekovi.

Razpis učiteljskih služb v Mariboru se je izvršil na nepostaven način. Na seji višjega šolskega sveta je zahteval prof. Voglar, da se rok za vložitev prošnji za učiteljska mesta v Mariboru podaljša za 14 dni radi tega, ker je nadzornik Fink razglasil ta razpis samo v Uradnem listu, ne pa vsaj tudi v enem strokovnem listu, kakor to zakon zahteva. Ta predlog se je sprejel in ima učiteljstvo priliko, da vloži tekom prihodnjih 14 dni še svoje prošnje za definitivna mesta v Mariboru.

V disciplinarni senat za ljudsko in meščanskošolsko učiteljstvo na bivšem Štajerskem in za ono v Prekmurju je določil višji šolski svet za člana tov. A. Gnusa, ravnatelja na Dolu pri Hrastniku, za njegovega namestnika pa ravnatelja Luko Jelenca iz Ljubljane. Imenujeta se oba tudi kot zastopnika učiteljstva pri višjem šolskem svetu in kvalifikacijsko komisijo za ljudsko- in meščanskošolsko učiteljstvo.

Strokovni tečaj za izobrazbo učiteljev obrtnotrgovskih predmetov na obrtnih nadaljevalnih šolah se bo vršil na tehniški srednji šoli v Ljubljani od dne 8. julija do vštete dne 6. avgusta t. l. Vsi oni, ki žele biti sprejeti, naj pošljejo prošnje, opremljene z izpričevali in dekreti, po šolskem vodstvu do dne 31. maja 1921. ravnateljstvu tehniške srednje š. v Ljubljani. Vsak udeleženec, ki ima redno bivališče zunaj Ljubljane, dobi od poverjeništvu za tek in bogočastje denarno podporo, katere višina se določi, ko bo proračun za prihodnje upravno leto odoben. Učne pripomočke, potrebne v tečaju, preskrbi brezplačno ravnateljstvo teh. srednje šole, ki daje tudi vsa zaželjena podrobna pojasnila.

Sprejemni izpit za srednje šole. Iz profesorskih krogov smo prejeli: Srednješolsko učiteljstvo je odločeno, da se napravi konec vojnemu in povojnemu polovičarstvu. Zato bodo letos sprejemni izpiti strogi. Zahteve so znane: računanje s celimi števili v zvezi z uporabnimi nalogami, iz slovensčine spretnost v čitanju in pisanju, početni nauki iz oblikoslovja, poznavanje pravopisnih pravil, analiza prosto razširjenega stavka. Zlasti v analizi morajo biti učenci trdni, brez nje ni mogoč pouk v latinščini in francoščini. Ne zadostuje pa samo mehanično znanje, naučeno v zadnjih tednih pred izpitom, temveč učenec mora tudi po svojem značaju (vestnost in zanimanje za učne predmete) nuditi garancije za dober uspeh v srednji šoli. Kajti srednja šola sme o božiču izključiti učence, ki so sicer po srečnem slučaju prestali sprejemni izpit, a so se izkazali nesposobne za študije. Zato naj učiteljstvo dobro premisli, predno priporoči učenca za srednjo šolo. Da bo sodba zanesljivejša, naj se informira o uspehih tistih učencev, ki so lani vstopili v srednjo šolo, da vidi, ali je bila prognoza o sposobnosti za srednjo šolo pravilna ali ne. Naj tudi svetuje staršem, da ne silijo premladiti otrok v srednje šole. Končno naj pošlje v srednje šole samo takšne učence, ki nameravajo študirati do konca, ne pa napraviti le nekaj razredov in potem iti v strokovno šolo. Kdor se namerava posvetiti praktičnemu poklicu, kmetijstvu, obrti ali trgovini, za tega je meščanska šola mnogo primernejša kakor gimnazija ali realka.

Obrtno nadaljevalne šole. (Dopis.) Že lansko leto je nek tovariš v našem listu omenil, naj se zopet poživi društvo učiteljstva na obrt. nad. šolah, a žal je vse zopet zaspalo. To je bilo tudi vzrok, da smo v začetku šolskega leta 1920/21, kakor slepci tavalili in nismo nič skupnega napravili proti vladni odredbi glede nagrad. Tako je potem učiteljstvo v Ljubljani zahtevalo za tedensko uro 80 K mesečno, kar so, kakor se mi zdi, tudi dosegli. Na Jesenicah niso hoteli počevati za nagrado določeno od vlade, in tako je ind. dr. za tovarniške vajence sama otvorila obrtno nad. šolo ter je učiteljstvo na tej šoli naravnost sijajno plačano. Na Dolenskem nekje se je učit. izjavilo solidarno s tovariši iz Ljubljane in